

Toruń, dnia 15 września 2026 r.

Uchwała Komisji Habilitacyjnej z dnia 15 września 2026 r., powołanej w postępowaniu w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk humanistycznych w dyscyplinie historia wszczętym na wniosek dra PIOTRA PRANKE

§ 1

Komisja Habilitacyjna powołana przez Radę Dyscypliny Historia Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu uchwałą nr 26 z dnia 19 maja 2026 r., działając na podstawie art. 221 ust.5 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2018 r. poz. 1668 ze zm.), po zapoznaniu się z recenzjami i dokumentacją wniosku, stwierdza, że aktywność naukowa oraz osiągnięcia naukowe dr. Piotra Pranke stanowią istotny wkład w rozwój dyscypliny naukowej historia i wyraża pozytywną opinię w sprawie nadania **dr. Piotrowi Pranke stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk humanistycznych w dyscyplinie historia**, uznając spełnienie przesłanek warunkujących nadanie stopnia doktora habilitowanego, o których mowa w art. 219 ust. 1 pkt 1-3 wskazanej ustawy.

UZASADNIENIE

Komisja Habilitacyjna w głosowaniu jawnym jednomyślnie (wszystkie 7 głosów „ZA”) podjęła decyzję rekomendującą Radzie Dyscypliny Historia Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu nadanie dr. Piotrowi Pranke (zwanemu dalej Habilitantem) stopnia naukowego doktora habilitowanego nauk humanistycznych w dyscyplinie historia. Komisja wzięła pod uwagę pozytywne oceny całości jego aktywności i osiągnięć naukowych po doktoracie, w tym głównego osiągnięcia naukowego oraz wynik kolokwium habilitacyjnego. Na podstawie przedłożonej dokumentacji oraz sporządzonych recenzji, które kończyły się jednoznacznie pozytywnymi dla Habilitanta konkluzjami, Komisja pozytywnie oceniła rozprawę Piotra Pranke *Kościół i handel: ekonomiczne stymulatory funkcjonowania wczesnych form państwowych w dobie formowania się gospodarki europejskiej. Studium porównawcze*, Toruń 2024 wskazaną przez niego jako główne osiągnięcie naukowe. Wspomniane studium, choć niepozbawione pewnych niedociągnięć i elementów dyskusyjnych wskazanych przez recenzentów, stanowi ważne osiągnięcie badawcze, będące zarazem próbą wykazania warsztatowej i metodologicznej samodzielności Habilitanta.

Rozprawa ukazuje wzajemne korelacje pomiędzy procesem formowania się wczesnośredniowiecznych struktur władzy państwowej a zachodzącymi równolegle, choć w znacznym stopniu niezależnie od niego, przemianami gospodarczymi, głównie w kontekście wymiany handlowej. Habilitant wykorzystuje obszerny i zróżnicowany korpus źródeł, pozwalający na wieloaspektową i interdyscyplinarną rekonstrukcję analizowanych procesów oraz ich wzajemnych uwarunkowań. Szczególne znaczenie ma przedstawienie przeobrażeń świata postrzymskiego i stopniowego kształtowania się wczesnośredniowiecznych struktur gospodarczych, które nie stanowiły prostego zerwania z dziedzictwem późnej starożytności, lecz rozwijały się w znacznej mierze poprzez modyfikowanie, adaptowanie i reinterpretowanie istniejących wcześniej wzorców ekonomicznych, instytucjonalnych i społecznych. Istotnym walorem pracy jest również zwrócenie uwagi na znaczenie *memoriae* przodków oraz praktyk komemoratywnych w procesie konstruowania i legitymizowania władzy na terenie Cesarstwa. Na szczególne podkreślenie zasługuje ponadto analiza roli Kościoła w procesie formowania wczesnośredniowiecznych sieci władzy. Instytucje kościelne, praktyki religijne oraz związane z nimi formy organizacji społecznej i przestrzennej zostały przedstawione nie tylko jako element przemian religijnych, lecz również jako istotny czynnik integrujący wspólnoty i umożliwiający tworzenie oraz stabilizowanie relacji politycznych. Pozwala to spojrzeć na proces powstawania wczesnośredniowiecznych struktur państwowych w sposób wykraczający poza tradycyjne modele koncentrujące się przede wszystkim na instytucjach władzy świeckiej. Ważnym elementem proponowanej interpretacji jest także ujęcie władzy państwowej jako swoistego *corporatio militaris* – wspólnoty opartej w znacznym stopniu na więziach militarnych, osobistych zależnościach i wzajemnych zobowiązaniach jej uczestników. Takie spojrzenie pozwala lepiej uchwycić charakter wczesnośredniowiecznego państwa jako struktury, której funkcjonowanie opierało się nie tylko na trwałych instytucjach i mechanizmach administracyjnych, lecz również na sieciach osobistych relacji, lojalności, pamięci i wspólnotowych praktyk. W rezultacie praca proponuje wielowymiarowe spojrzenie na proces kształtowania się wczesnośredniowiecznej władzy, łącząc perspektywę polityczną, gospodarczą, społeczną i religijną oraz ukazując ich wzajemne oddziaływanie w procesie przejścia od świata późnej starożytności do społeczeństwa średniowiecznego.

Komisja Habilitacyjna uznała, że przedłożona do oceny rozprawa stanowi znaczący wkład w rozwój dyscypliny naukowej historia. Jednocześnie Komisja Habilitacyjna stwierdziła, że Habilitant posiada obszerny, a przy tym zróżnicowany pod względem form wypowiedzi dorobek naukowy wytworzony po doktoracie. Składa się na niego: jedna monografia, dwie monografie współautorskie, 15 rozdziałów w opracowaniach zbiorowych,

dwa artykuły w wysoko punktowanych czasopismach naukowych, jak np. „Questiones Medii Aevi Novae” czy „Zapiski Historyczne”.

Habilitant bierze aktywny udział w życiu naukowym występując z referatami na wielu międzynarodowych i krajowych konferencjach, także w roli ich organizatora. Posiada również udokumentowane doświadczenie w zakresie zespołowej pracy badawczej i współpracy z krajowymi i zagranicznymi instytucjami naukowymi. Brał udział w dziewięciu projektach badawczych oraz odbył dziewięć stażów naukowych (m.in. w Leeds, w Wiedniu oraz w Getyndze).

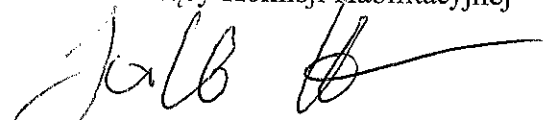
Komisja Habilitacyjna pragnie podkreślić bardzo dobre zaprezentowanie przez Habilitanta swoich osiągnięć naukowych w ramach kolokwium habilitacyjnego. Podczas publicznego kolokwium Habilitant udzielił odpowiedzi na zadane przez recenzentów pytania stawiane w trakcie prezentacji osiągnięcia naukowego, jak również odniósł się do uwag podniesionych w trakcie dyskusji nad przedłożoną monografią. Kolokwium zostało jednogłośnie przyjęte przez członków Komisji, którzy docenili wykazaną przez Habilitanta znajomość tematyki badawczej, w tym wczesnośredniowiecznych dziejów europejskich.

Komisja Habilitacyjna, po rozważeniu wartości naukowej wszystkich powyżej scharakteryzowanych elementów podlegających badaniu w toku procedury habilitacyjnej, podjęła ostateczną decyzję jak w konkluzji uchwały.

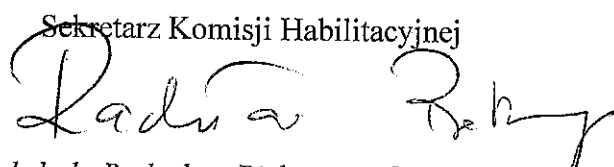
§ 2

Na niniejszą uchwałę nie przysługuje zażalenie. Uchwała wchodzi w życie z dniem jej podjęcia.

Przewodniczący Komisji Habilitacyjnej

dr hab. Jakub Morawiec, prof. UŚ w Katowicach

Sekretarz Komisji Habilitacyjnej

dr hab. Radosław Biskup, prof. UMK